

BBY Webinar Serisi–7

11.02.2020

«İntihal İle İlgili Kavram Yanılgıları : Mücadele Yolları»

Dr. Öğr. Üyesi Nermin ÇAKMAK

nermin.cakmak@atauni.edu.tr

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ

BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

İçindekiler

Birinci Bölüm

- İntihal (Plagiarism) nedir?
- Önemli midir? Neden?
- Türleri nelerdir?
- Nedenleri nedir?
- Yaptırımını var mı?
- İntihalden kaçınma yolları

İkinci Bölüm

- Kavram nedir?
- Kavram öğrenme
- Kavram yanılığı (misconception) nedir?
- İntihal ile ilgili kavram yanılığları nelerdir?
- İntihal ile ilgili kavram yanılığlarının nedenleri nelerdir?
- İntihalle ilgili kavram yanılığını giderebilir miyiz? Nasıl?
- Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin, rolü nedir?

Akademik dürüstlük (Academic integrity)

- “Eğitim, araştırma ve bilimsel ortamlarda karar verme ve uygulama aşamalarına yön veren etik kurallara, mesleki ilkelere, standartlara, uygulamalar ve mütemadiyen değerler sistemine uyum sağlama”

(Tauginienė ve diğerleri, 2018, s. 8).

<http://www.vonyaglobal.com/internal-audit/knowledge/guidelines-auditing-ethics-compliance-programs/>

Akademik sahtekârlık (Academic dishonesty)

- “Eğitim, araştırma veya bilimsel faaliyetler yürüten kurumlarda diğer bireyler ve / veya gruplar arasındaki etik standartları ihlal eden bireyler veya kurumlar tarafından yürütülen ahlaki açıdan problemli davranışlar.”

(aktaran: Tauginienė ve diğerleri, 2018, s.7).

İntihal nedir? aşırma

- Güncel Türkçe Sözlük'te (2019),
“Başkalarının yazılarından bölümler,
dizeler alıp kendisininmiş gibi gösterme
veya başkalarının konularını benimseyip
değişik bir biçimde anlatma” olarak
tanımlanmaktadır.

(Wilson, t.y)

İntihal nedir?

- Başkasının çalışmasının kendi çalışması olarak dönüştürülmesi,
- Kaynak göstermeksizin başkalarının kelimelerini ve düşüncelerini kopyalamak,
- Tırnak işareti içinde alıntıyı verirken hata yapmak,
- Atıf yapılan kaynak hakkında yanlış bilgi vermek,
- Kelimeleri değiştirmek veya kaynak göstermeksizin kaynağın cümle yapısını kopyalamak,
- Kaynak göstererek veya göstermeden, bir kaynaktan birçok kelimeyi veya düşünceyi, çalışmanızın büyük bir kısmını oluşturacak şekilde kopyalamak olarak tanımlanır.

İntihal nedir?

Resimler, videolar ve müzik hakkında

İzin almadan veya uygun atıfta bulunmadan ürettiğiniz bir eserde görüntü, video veya müzik parçası kullanmak da intihaldir. Aşağıdakiler günümüz toplumunda çok yaygın olarak yapılmaktadır:

- Çalışmalarınıza veya web sitelerinize yapıştırmak için diğer web sitelerinden medya (özellikle resimler) kopyalama.
- Başkalarının videolarından görüntü kullanarak video yapmak veya telifli bir müziği film müziğinin bir parçası olarak kullanmak.
- Başka bir kişinin telif hakkıyla korunan müziğini izinsiz yeniden icra etmek (cover yapma).
- Telif hakkıyla korunan bir resmin fotoğrafı veya taranması (örneğin: bir kitabı web sitesinde temsil etmek için bir kitap kapağının fotoğrafını kullanma)
- Aynı ortamda görsel bir eseri yeniden yaratmak. (örneğin: bir başkasının fotoğrafı ile aynı kompozisyonu ve konuyu kullanan bir fotoğraf çekimi)

- Önemli midir? Neden?

Evet önemlidir. Çünkü;

En sık ve en kolay yapılan akademik etik ihlallerden biridir.

Erken yaşlarda akranlarının ödevlerini kopyalama veya sınavlarda kopya çekmekle başlar...

Cheating Scandals... (Chen, 2019).

Josephson Enstitüsü Gençlik Etiği Merkezi'nin devlet okulları ve özel okullardaki 43.000 lise öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmada;

- Lise öğrencilerinin% 59'u sınavda kopya çektiğini kabul etmiştir. % 34'ü de iki kereden fazla kopya çektiğini bildirmiştir.
- Öğrencilerin üçte biri ödevini yapmak için interneti intihal yapmak için kullandıklarını itiraf etmiştir.

(“Plagiarism: Facts & Stats”, 2017)

<https://www.verywellfamily.com/how-to-discipline-your-child-for-cheating-in-school-4155778>

<https://www.expermio.com/gonderi/kopya-cekme-icin-de-bir-alt-yapi-olmasi-lazimdir-1342>

<https://listelist.com/kopya-cekme-teknikleri/>

«Tayland'da tıp fakóltesi öğrencileri, gözlüklere kamera takıp akıllı saatlerle sınavda kopya çekerken yakalandı. Okulun rektörü 'casus filmine' benzettiği düzeneği sosyal medyada paylaştı.»

(2016, <https://www.hukukihaber.net/dunyadan/okul-rektoru-casus-filmine-benzetti-sosyal-medyada-paylasti-h75314.html>)

Peki kopya çekenler ya da intihal yapanlar sadece öğrenciler mi???

WORLD

10 Most Famous Plagiarism Cases in History

Discovering that someone has plagiarised your work is a very unpleasant experience, but being accused of plagiarism is not better. And yet, many well-known people have been involved in cases of plagiarism throughout the years, **whether it is a trademark infringement**, a breach of copyright, or any other violation of intellectual property law.

Here are 10 famous plagiarism cases you might have heard of.

1. A speech made by Melania Trump vs. Michelle Obama

In 2016, Melania Trump has been accused of plagiarism for a speech she made at the Republican National Convention.

<http://poweredbyorange.com/10-most-famous-plagiarism-cases-in-history/>

**Ünlüler..
Politikacılar...
Edebiyatçılar...
Sanatçılar...
Akademisyenler**

Malenia Trump

2016 yılında Amerika'daki Cumhuriyetçi kanadın geleneksel "the Republican National Convention" organizasyonunda First Lady Trump'un yaptığı konuşmanın birçok bölümünde kelimesi kelimesine intihal olduğu görüldü. İşin ilginç, bu (ç)alıntı cümlelerin kaynağı Michelle Obama'nın geçmiş tarihli bir konuşmasıydı.

(Akyaz, t.y)

NEWS | TÜRKÇE

[Haberler](#) | [Video](#) | [Fotoğraf](#) | [Dergi](#) | [Spor](#) | [Ekonomi](#) | [Bilim](#) | [Teknoloji](#) | [Sağlık](#)

Avrupa'da 'intihal salgını' düşündürüyor

Prof. Debora Weber-Wulff

Medya ve Bilişim Bölümü, Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Berlin

🕒 25 Temmuz 2012

🔗 Paylaş

Avrupa'nın üzerinde intihal ve bilimsel sahtecilik bulutları dolaşiyor. Son 18 ayda bazı önde gelen siyasetçiler bu nedenle istifa etmek zorunda kaldı. Ancak ortaya çıkan bilgiler saygın Avrupa üniversitelerini de sarsıyor.

Özellikle Almanya olmak üzere pek çok Avrupa ülkesi, intihal olasılığını incelemek için üstünkörü bir gözden geçirmenin yeterli olacağı düşüncesiyle hareket etmiş. bilimin kendi kendisini arındırma gücüne

İntihal yapan Fareed Zakaria CNN ve Time'da açığa alındı

Dünyaca ünlü gazeteci Fareed Zakaria, Time dergisi ve CNN'deki görevlerinden açığa alındı.

Giriş Tarihi: 11.8.2012 11:40

Güncelleme Tarihi: 11.8.2012 11:42

ABONE OL

Google News

(USASABAH)

Dünyaca ünlü gazeteci Fareed Zakaria, Time dergisi ve CNN'deki görevlerinden açığa alındı.

Time dergisi için Colorado'daki Batman Kara Şövalye Yükseliyor filminin gösteriminde gerçekleşen saldırıyla ilgili bir makale kaleme alan Zakaria'nın, ünlü dergi New Yorker'ın Nisan ayındaki sayısındaki bir yazıdan intihal yaptığı ortaya çıktı.

Nora Roberts files 'multi-plagiarism' lawsuit alleging writer copied more than 40 authors

After weeks of anger, bestselling novelist is suing Brazilian author Cristiane Serruya for 'rare and scandalous' level of plagiarism

Nora Roberts, 40'tan fazla yazarın kopyalandığını iddia eden «çoklu intihal» davasını açtı.

Haftalarca süren skandal ve spekülasyondan sonra, en çok satan yazar Nora Roberts, “çok-intihal” yapmakla suçlanan Brezilyalı romantizm yazarı Cristiane Serruya'ya karşı resmen dava açtı.

Alison Flood

Thu 25 Apr 2019
17.00 BST

380

<https://www.theguardian.com/books/2019/apr/25/nora-roberts-files-multi-plagiarism-lawsuit-alleging-writer-copied-more-than-40-authors>

açık bilinç

İntihal: Akademinin Kanayan Yarası

Güven Güzeldere

13 Aralık 2016

Bu hafta Açık Bilinç'te, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden (BEPAM) Dr. Ziya Toprak'la Türkiye'de akademinin kanayan yarası "intihal" konusunu ele aldık.

13 Aralık 2016 tarihinde Açık Radyo'da yayınlanmıştır.

Açık Bilinç podcast servisi: [iTunes](#) / [RSS](#)

Dr. Toprak'ın araştırmasına göre, ülkemizde 2007-2015 arasında eğitim alanında yazılmış 600 tezden üçte biri çalıntı.

Nature dergisinde 2007'de yayımlanan bir yazıda da, Türkiye'de 15 fizikçi akademisyenin 70 makalesinde çalıntı şüphesi olduğunu öne sürülmüştü.

Ülkemizdeki akademik hırsızlığın maalesef çok tanınmış kişilere kadar giden köklü bir tarihi ve genellikle cezalandırılmayan, uluslararası kötü şöhrete sahip yaygın bir pratik alanı var.

İntihalle suçlanan en önemli isim, 1980 darbesi sonrası kurulan YÖK'ün ilk başkanı Prof. İhsan Doğramacı.

2005'de intihalden suçlu bulunan ve 'üniversite öğretim mesleğinden çıkarıma cezası' alan Ömer Dinçer, 2011'de Milli Eğitim Bakanı olmuştu.

2010'da YÖK'ün 'intihal yapmadığı' yönünde karar değiştirdiği Dinçer vakası hakkında Işıl Cinmen'in yazısını okumak için [tıklayın](#).

İntihal vakalarında adı geçenler arasında eski İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemdaroğlu ve eski ÖSYM Başkanı Ali Demir de var.

Bütün bunları bir ironi olarak bile tanımlamak güç. Akademik sistemimizdeki derin çürüme acı ama gerçek.

Bunlar yetmezmiş gibi, 2012'de Danıştay bilim hırsızlığının üniversiteden atılmaya zemin oluşturmayacağına hükmetmişti.

Bilginin kaynağını neden göstermeliyiz?

Sadece bilimsel araştırmalarda değil, bir başkasının bilgi birikiminden ve düşüncelerinden yazılı veya sözlü olarak yararlanan; ödev, rapor, kitap, makale, web siteleri gibi her çalışmada bilginin kaynağı, nereden ve kimden ödünç alındığı şüpheyeye yol açmayacak biçimde belirtilmelidir.

Bilginin kaynağını neden göstermeliyiz?

- Kaynak gösterme bilim ahlakının bir gereğidir.
- Okuyucuya bilginin asıl sahibinin kim olduğunu ve araştırmacının katkısı hakkında bilgi verir.
- Yapılan çalışmaların güvenilirliğini artırır.
- Daha önceki yapılan çalışmaların izini sürerek bilimsel bilgi birikiminin oluşmasını sağlar.
- Çalışmaların tekrar edilme olasılığını azaltır ve yeni çalışmaların önünü açar.

(Kurbanoglu, 2004)

İntihal Türleri

- Kasıtlı (bilerek) ve
- Kasıtsız (bilmeyerek)

Genel olarak iki tür intihalden bahsetmek mümkündür.

<https://www.articlechecker.com/resource/how-to-avoid-plagiarism-while-writing-a-research-paper/>

İntihal Türleri: Kasıtlı intihal

- **Klonlama (Clone):** Başkasının çalışmasını kelime kelime kendininmiş gibi sunma.
- **Kopyalama (Ctrl-C):** Değişiklik yapmadan tek bir kaynaktaki metnin önemli bölümlerini içirme.
- **Bulma-Değiştirme (Find-Replace):** Anahtar kelimeleri ve cümleleri değiştirme fakat kaynağın önemli içeriğini koruma.
- **404 Hatası Yapma (404 Error):** Var olmayan ya da kaynaklar hakkında hatalı bilgili kaynaklar içirme.
- **Toplama (Aggregator):** Uygun kaynak içirme fakat neredeyse hiç orijinal çalışma olmama.

(Gücükoğlu ve Ayvaz Reis, 2014)

- **Kendinden intihal (Self-Plagiarism):** Yazarın önceki çalışmalarını kaynak göstermeden büyük bir kısmını alarak başka bir çalışmada kullanması.
- **Mozaik intihal (Mosaic plagiarism):** Bir yazar, hangi kelimelerin ve fikirlerin ödünç alındığını ve / veya kaynağı düzgün bir şekilde belirtmeden bir kaynaktan bir kelime, kelime öbeği ve fikir karışımını yeniden kullandığında ortaya çıkar. Patchwork intihal olarak da bilinir, kasıtlı yapılır ve akademik etik dışı davranıştır.

(«The Common Types of Plagiarism», t.y)

Kasıtlı İntihalin Nedenleri

- Zaman yönetiminin iyi yapılamaması,
- Derinlemesine araştırma yapmayı istememe,
- Alanındaki literatüre hakim olmama,
- Hızlı kariyer atlama
- Akademik baskı ve yükselme hırsı
- Tembellik,
- Acelecilik,
- Kültür ve eğitim,
- Bağlı bulunulan kurumda, ülkede etik kurallara ve akademik dürüstlük ilkelerine önem verilmemesi

gibi nedenlerden dolayı farkında olarak bilerek gerçekleştirilen intihal davranışdır.

Yaptırım var mı?

- Para cezası
- Hapis cezası
- Görevden uzaklaştırma
- Okuldan atılma gibi ciddi sonuçları var.

Yaptırım var mı?

Ülkemizde

- 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK)
- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Ve Yayın Etiği Yönergesi
- Doçentlik Yönetmeliğinin 7. Maddesi kapsamında etik incelemesi

- *İnsanları yasa ve ceza ile yönetirseniz, onlar bir daha yanlış yapmayacaklar, ancak şeref ve utanma duygularına da sahip olmayacaklardır. İnsanları erdemle ve ahlâk kuralları ile yönetirseniz, o zaman onlar hem şeref ve utanma duygusuna sahip olacaklar, hem de doğruyu yapmaya çalışacaklardır (Konfüçyus)*

<https://dusunbil.com/konfucyusun-felsefesini-aciklayan-10-alinti/>

İntihalden kaçınmanın yolları

İntihal yapmayı önlemek için aşağıdaki bazı öneriler sunulabilir:

- Araştırma süresince kullandığınız kaynakların künyelerini anında, eksiksiz olarak not edin.
- Alıntı yaptığınız kaynağı künyesi ile birlikte not edin.
- Kullandığınız kaynaklardan not alırken kendi ifadelerinize göre not alın.
- Her kullanımda kaynaklara gerekli göndermeyi yapın (Kurbanoglu, t. y.).
- Kaynaktan kelimesi kelimesine alıntı yapmışsanız bu alıntıyı tırnak işareti içinde belirtin ve kaynaktaki sayfa numarasını not alın.

<https://medium.com/@copyleaks/how-do-plagiarism-checkers-work-56c42bf18598>

İntihalden kaçınmanın yolları

- Araştırmada kullanılan kaynakların listesini anında oluşturun. Varsa URL adreslerini ve doi numaralarını mutlaka not edin. Bu aynı zamanda sizin kaynakçanız olacaktır.
- Çalışma planınızı oluşturun.
- Okuma ve araştırma için yeteri kadar zaman ayırın.

<https://teachmag.com/archives/9806>

İntihalden kaçınmanın yolları

- İntihal vakalarının çoğu, kaynak gösterilerek önlenabilir. Sadece belirli materyallerin ödünç alındığını kabul etmek ve hedef kitlenize bu kaynağı bulmak için gerekli bilgileri sağlamak genellikle intihalleri önlemek için yeterlidir.
- İntihalden korunmanın en iyi yolu, öğrencileri araştırma yapmak, alıntı yapmak, kaynak göstermek ve özgün çalışmalar üretmek konularında eğitmektir.

(“what is plagiarism”, 2017)

Yüksek lisans veya doktora tezi mi yazıyorsunuz?

O halde öncelikle bağlı bulunduğunuz enstitünün yazım kurallarını, kaynak gösterme, atıf yapma ve kaynakça hazırlama biçimini/stilini bilmeniz ve istenen biçimi kullanmanız gerekmektedir.

Çalışmanızı yayımlanması için bir dergiye mi göndereceksiniz?

O halde çalışmanızı yazmadan önce göndermeyi düşündüğünüz derginin yazar rehberini dikkatlice inceleyiniz.

Yazım kurallarını, alıntı yapma ve kaynakça hazırlama stilini inceleyiniz. Yazınızı istenen stile uygun olarak hazırlayınız.

Çünkü, her derginin belirlediği ve yazarlardan istediği farklı kaynak gösterme stilleri vardır. Eğer dergi kurallarına uymazsanız çalışmanız en başta özensiz çalışma olarak düşünülüp reddedilebilir.

İkinci Bölüm

İkinci Bölüm

İntihal Türleri: Kasıtsız intihal

- Kavram nedir?
- Kavram öğrenme
- Kavram yanılığı (misconception) nedir?
- İntihal ile ilgili kavram yanılığları nelerdir?
- İntihal ile ilgili kavram yanılığlarının nedenleri nelerdir?
- İntihalle ilgili kavram yanılıklarını giderebilir miyiz? Nasıl?
- Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin rolü nedir?

Kavram nedir?

Dünyaya geldiğimiz andan itibaren çevremizi anlamaya ve çevremizde olup biteni kavramlar yoluyla öğrenmeye çalışırız.

- Kavramlar düşüncelerin en küçük yapı taşlarıdır (Rey, 2004).
- Kavramlar gerçek dünyamızda değil düşüncelerimizde vardır ve gerçek dünyada kavramların temsilleri/örnekleri bulunmaktadır (Soylu, 2004, s. 97).
- Kavramlar, nesneler veya olaylar arasında benzerlikleri ya da farklılıkları temel alan zihinsel organizasyonlardır (Bruner, 1966).

- Kavramlar insanların yaşantılarına ve deneyimlerine bağlı olarak oluşur ve zamanla değişir. Bu nedenle deneyimlere bağlı olarak insanlar tarafından farklı şekillerde algılanabilirler (Yılmaz ve Çolak, 2011).
- Kavramlar, olaylar, olgular ve düşünceler arasında bağlantılar kurarak; olayları, olguları veya düşünceleri açıklamamızı ve birbirinden ayırt etmemizi sağlarlar (Turan, 2002, s. 70).
- Kavramlar, bireylerin etkili ve başarılı bir şekilde iletişim kurmalarına ve dilin gelişmesine hizmet ederler (Prinz, 2003).

Kavram nedir?

- Dewey'e göre (1933) kavramlar, bireylerin geçmiş deneyimleri ile o andaki dünyaları arasında bağlantı kurulmasını sağlar.
- Bu bağlamda insanların kavramlarla daha önceden edindikleri deneyimleri veya ilişkileri o andaki yaşantılarını anlamalarında ve var olan bilgi yapılarını geliştirmelerinde etkili olmaktadır (Çakmak, 2016).
- Yeni öğrenilen kavramları, daha önce öğrenilmiş veya geliştirilmiş kavramlarla açıklarız. Kavram, insanın düşünme sürecini işleten malzemedir ve bilinen kavramlar yoluyla bilinmeyenleri açıklamaya yardım eder (Kendirli, 2008; Yaman, 2009).

Kavram öğrenme

- Dünya geldiğimiz andan itibaren kavramları öğrenmeye başlarız. Örneğin bir bebeğin annesini tanıması ve annesi üzerinden insan kavramını öğrenmesi.

İnsanlar kavramları farklı şekillerde öğrenirler (Wilson ve Tessmer, 1990):

- Çevreleriyle doğal etkileşimleriyle,
- Eğitim yaşamları süresince okuldaki deneyimleriyle, ya da
- Problemlerine çözüm ararken birdenbire keşfederek öğrenirler.

Kavram öğrenme

Kavram öğrenme sürecinde;

- Yaş, zeka, zihinsel gelişim, dikkat ve odaklanma, kavram öğrenme stratejileri, dil, kültür, zaman ve uyarıcı etkilidir.

Ancak kavram öğrenmede en önemli etmenin

«bireyin kavram ile ilgili ön bilgisi»nin olduğunu söyleyebiliriz.

(Çakmak, 2015)

Kavram öğrenme

- Ausubel (1963), yeni kavramların öğrenilebilmesinde önceki kavramların önemine dikkat çeker.
- Ausubel'e göre, anlamlı öğrenme yeni bilgi ile eski bilgilerin ilişkilendirilebilmesine ve özümsemesine bağlıdır (aktaran: Novak ve Cañas, 2008).
- Eğer yeni öğrenilecek kavramla ilgili ön bilgimiz yetersizse ya da bilgimiz yanlış veya kavram kargaşamız varsa yeni bir kavram öğrenirken, kavramı zihinsel süreçlerimizde yapılandırırken zorlanabiliriz.
- Bu da kavram öğrenme becerimizin gelişmesini engelleyebilmekte ve kavramları yanlış şekilde öğrenmemize yol açabilmektedir (Çakmak, 2015, s. 215).

Kavram öğrenme

Kavram öğrenmeyi okul ortamında değerlendirdiğimizde öğrenciler;

- Önceden edindikleri bilgi ve deneyimleriyle sınıf ortamında yer alırlar.
- Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri okulda verilen yeni kavramı öğrenmelerini olumlu veya olumsuz etkileyebilir.
- Okulda öğrendikleri kavramı önceki bilgi ve deneyimlerine göre değerlendirirken yeni kavramı eksik, hatalı ya da hem kendi önceki kavramıyla hem de okulda öğretilen kavram şeklinde iki anlamlı olarak öğrenebilirler (Ülgen, 2004).

Kavram öğrenme

- Öğrencinin derste öğretilen kavram ile ilgili ön bilgisi, kavramı daha iyi anlamasını ve akademik başarısını olumlu şekilde etkileyebildiği gibi (Çakmak, 2016),
- Öğrencinin derste öğretilen kavram ile ilgili önceki bilgisi tam ve doğru değilse veya hatalıysa, bu kez önceki bilgi ve deneyimi yeni bilgiyi anlamasını ve öğrenmesini engelleyebilmektedir.
- Diğer taraftan yeni edinilen bilgide de belirsizlik olması durumunda, yani yeni bilginin de tam ve doğru olarak öğrenilememesi, öğrencinin daha önceden öğrenilmiş bilgilerini ve özellikle de yeni öğrenmelerini etkileyebilmektedir.
- Çünkü bilginin tam ve doğru olarak algılanmasını sağlayacak her bilgiye ulaşılammış olur ve yeni bilgi önyargılardan etkilenmeye çok daha fazla açık hale gelir (Baysen ve Silman, 2012).

Bu durum da öğrencilerin anlamlı öğrenmelerini etkileyebilmektedir.

Kavram yanlışlığı (misconception) nedir?

- Öğrencilerin günlük deneyimleri sonucunda elde ettikleri kavramları genellikle bilimsel bilgiden farklıdır. Bu bağlamda **kavram yanlışlığı**,

«bilim çevrelerince yaygın olarak kabul görmüş bilimsel gerçeklere aykırı inanışlar ve bilim tarafından gerçekliği kanıtlanmış kavramların öğretilmesini ve öğrenilmesini engelleyici bilgiler»dir (Ormrod, 2008).

Kavram yanlışlığı

- Doğal olarak kendiliğinden,
- Öğrencinin/bireyin yeteneği, öğrenme tarzı ve tutumu,
- Öğretme sıralaması, ders kitaplarının çok fazla hatalı bilgi içermesi, örneklendirme ve konular arasında bağlantı eksikliği, uygun olmayan öğretme metotları ve materyalleri gibi öğretim çevresinden,
- Öğretmenin bilimsel bilgi yeterliliği, öğretme tarzı, tutumu, dil/anlatım becerileri veya öğretmenin kendisinin kavram yanlışlıklarına sahip olması gibi öğretenden kaynaklı olarak oluşabilmektedir.

(Çakmak, 2015; Baysen ve Silman, 2012; Ormrod, 2008; Bahar, 2003; Driver, Guesne ve Tiberghien, 1998)

Kavram yanılması

- İnsanlar çeşitli şeyler hakkında birçok kavram yanılmasına sahip olabilir.
- Sadece çocuklar veya öğrenciler kavram yanılmasına sahip değildir, bilim adamları da dahil yetişkinler de kavram yanılmasına sahip olabilirler.

(Baysen ve Silman, 2012; Huck, 2009)

Kavram yanılgısı

Kasıtsız intihal

- Bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır.
- İntihalin ne olduğu, kapsamı ve karşılaşılabilecek yasal yaptırımlar hakkındaki eksik, yetersiz ya da eğitim öncesinden getirilen yanlış ön bilgilerden,
- Araştırmanın niteliğinden ve
- İnternette kaynaklandığı varsayılan kavram yanılgılarından dolayı gerçekleştirilen etik dışı akademik davranışlardır.

(Çakmak, 2015).

İntihal ile ilgili kavram yanlışları nelerdir?

- Kaynak metindeki kelimeler veya cümleler kendi kelimelerinizle değiştirilerek yazıldığında atıf yapılmasına gerek yoktur.
- Kısa birkaç cümle atıf yapılmadan kullanılabilir.
- Birkaç kelimedenden uzun cümleler (örn; birkaç paragraf) atıf yapılmadan kullanılırsa bu bir suçtur ama, kısa birkaç cümlenin atıf yapılmadan kullanılmasında bir sakınca yoktur.

İntihal ile ilgili kavram yanlışları nelerdir?

- Kaynaklardan kullanılan şekil ve çizelgelere atıf yapılmasına gerek yoktur.
- Bir dilden başka bir dile çevrilen metinlerde atıf yapılmasına gerek yoktur.
- Elde edilen bilgiler yapılan görüşmelerden elde edildi ise, bu durumda atıf yapmaya gerek yoktur.

İntihal ile ilgili kavram yanlışları nelerdir?

- Başkalarına ait bir şeye atıf yapılması isteniyorsa, ona çalışmanızda yer vermeden önce sahibinden izin almalısınız (İntihal ve telif hakkı karıştırılıyor).
- İnternette yer alan bilgileri kullanmak için atıf yapmaya gerek yoktur, çünkü İnternette yer alan bilgiler anonimdir.

İntihal ile ilgili kavram yanlışları nelerdir?

- Başka bir çalışmanın metninden bir blok özetlendiğinde, kullanılan kaynağa ödevin sonunda yer verilmesi yeterlidir.
- Sadece kapsamlı ödevlerde alıntı yapılır ve kaynak gösterilir.
- Sunum ödevlerinde yapılan alıntılarda kaynak göstermeye gerek yoktur.

İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının nedenleri nelerdir?

İntihal ile ilgili kavram yanlışları, bilimsel iletişim ve akademik dürüstlük çerçevesinde değerlendirilebilecek önemli bir sorundur.

1-Bilgi eksikliğinden kaynaklananlar:

- İntihalin ne olduğu,
- Neden intihal yapılmaması gerektiği,
- Atfin nasıl yapılacağı,
- Kaynak göstermenin ne olduğu ve nasıl yapılacağı,
- Akademik dürüstlük ve akademik yazma ilkeleri/kuralları gibi konuları içeren derslerin hem uygulama hem de teorik açıdan yeterli ve kapsamlı düzeyde olmaması,

İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının nedenleri nelerdir?

Bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır:

- APA (American Psychological Association) ve MLA (Modern Language Association of America) gibi farklı tarz ve formattaki atıf kuralları hakkında öğrencilerin bilgi eksikliği ya da tam ve doğru olmayan bilgi öğrencilerin intihal hakkında bilgi, kavrama ve anlama eksikliğine neden olabilmektedir.
- APA ve MLA gibi atıf yapma ve kaynak gösterme kurallarını eksik yorumlayan ve öğrencilerin atıfları nasıl yaptıklarına dikkat etmeyen eğitimciler de öğrencilerin atıf verme ile ilgili kafa karışıklıklarının veya kavram yanlışlarının daha da artmasına neden olabilmektedirler.

(Çakmak, 2015; Auer ve Krupar, 2001)

İntihal ile ilgili kavram yanılgılarının nedenleri nelerdir?

2-Araştırma ödevlerinin niteliğinden kaynaklananlar:

- Öğrencilere az sayıda araştırma ödevi verilmesi,
- Ödevlerin öğrencinin ilgisine ve bilgi düzeyine göre olmaması,
- Güvenilir bilgi kaynaklarını kullanmaya yönelten kapsamlı araştırma veya proje ödevlerinin verilmemesi,
- Eleştirel düşünme ve yazma becerilerini geliştirecek düzeyde ödev verilmemesi,
- Bu nedenle öğrenciler genelde, araştırma ödevleri için elde ettikleri bilgiyi yazardan daha iyi yorumlayamayacaklarına inandıkları için, yazarın çalışmasını doğrudan kopyalamanın daha iyi olduğunu düşünebilmektedirler.

(Çakmak, 2015, 2016; Cheak vd. 2013)

İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının nedenleri nelerdir?

3-İnternette kaynaklananlar:

- İnternet ortamında elde edilen kaynağın kime ait olduğu konusunda öğrencilerin kafalarının karışık olması,
- Web sitesi, blog, sosyal ağlardan elde edilen bilgilerin nasıl kullanılacağına bilinmemesi, yazarının tespit edilememesi,
- İnternetteki bilginin anonim olduğunun düşünülmesi ve bu nedenle kaynağa atıf yapmaksızın kopyala yapıştır yaparak kullanılabileceğine inanılması.

İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının nedenleri nelerdir?

4- Kendiliğinden oluşanlar:

- İntihal ile ilgili eğitim alınmasa da, eğitim yaşamı boyunca edinilen kendimize özgü bilgi ve deneyimler doğrultusunda bilgiyi zihinsel süreçlerimizde yapılandırırken, intihal ile ilgili kendimize has bilgi yapıları oluşturabiliriz.
- Baysen ve Silman'a göre (2012), öğrencilerin/bireylerin zihinlerinde yapılandırdıkları bilgilerin (intihal ile ilgili) bilimsel gerçekleri tam olarak yansıtacakları garanti değildir. Başka bir deyişle, öğrencilerin intihal ile ilgili kavram yanlışları doğal olarak da oluşabilmektedir.

Öğrencilerin intihal ile ilgili kavram yanlışlarının kaynağı her ne olursa olsun, erken safhalarda tespit edilmesi ve önlenmesi önemlidir.

İntihalle ilgili kavram yanlışlarını giderebilir miyiz? Nasıl?

- İlk ve ortaöğretim aşamasından itibaren getirilen, başta intihal olmak üzere (sınavlarda kopya çekmek, ödevini ailesine yaptırmak gibi) etik dışı akademik davranışlara sahip çıkıldığı ve bu olumsuz davranışların, -özellikle uygun eğitim ve uygulamalarla giderilmedi ise- sürdürmekte ısrarcı olduğu gözlenmektedir.
- Bu nedenle intihal ile ilgili kavram yanlışlarının erken yaşlarda/safhalarda **tespit edilmesi** ve önlenmesi, kavram yanlışlarından kaynaklı gerçekleştirilen intihal davranışlarının ısrarla sürdürülmesini engellemek bakımından oldukça önemlidir.
- İntihal ile ilgili kavram yanlışlarına neden olmaması için öğretimde verilmeye çalışılan alıntı yapma ve kaynak gösterme kuralları ve akademik dürüstlük konuları ile ilgili bilgilerin belirsizlik içermemesi gerekir (Baysen ve Silman, 2012).
- Çünkü, yanlış öğrenilen bir kavramı düzeltmek, yeni bir kavramı öğrenmekten daha zordur.

Ancak, kavram yanlışlarının tespit edilmesi her zaman kolay değildir.

İntihalle ilgili kavram yanlışlarını giderebilir miyiz? Nasıl?

Farklı kavram yanlışlarının tespit edilmesinde kullanılan aşağıdaki ölçme araçlarından, **intihalle ilgili kavram yanlışlarının tespit edilmesinde** de yararlanılabilir:

- Çoktan seçmeli testler (multiple choice items),
- Kavram haritası (concept mapping),
- Açık uçlu testler (open-ended tests-OETs),
- Durumlar ve olaylar hakkında görüşme (interviews about instances and events),
- Doğru-yanlış testleri (true or false questions tests),
- Sınıf tartışmaları (classroom discussions),
- Günlük yazma (journal writing) vb.

(Çakmak, 2015, s. 223-224)

İntihalle ilgili kavram yanlışlarını giderebilir miyiz? Nasıl?

İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının önlenmesinde kuşkusuz en büyük rol kütüphanecilere (özellikle danışma kütüphanecisi ile kütüphane öğretmenlerine), öğretim üyelerine (akademisyenlere) ve eğitimcilere düşmektedir.

Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin rolü nedir?

İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının tespit edilmesi, kavram yanlışlarının önlenmesi veya düzeltilmesi için önemli bir aşamadır. Ama her zaman istenen sonuca ulaşamayabilir. Fakat şu çözümler de kullanılabilir:

Eğitimcilerin rolü:

- Öğretime başlamadan önce intihalle ilgili var olan kavram yanlışları tespit edilmelidir.
- Öğrencilerin intihalle ilgili bilgilerini ortaya çıkarabilecek ödev ve ortamlar düzenlenmelidir.
- Öğrencilere konuya ilişkin hatalı bilgileri olduğu ispatlanmalıdır.
- Bunu yaparken öğrenciler sınıf ortamında küçük düşürülmemelidir.
- Öğrenciler bilişsel öğrenmelerini geliştirmeye cesaretlendirilmelidir.

(Çakmak, 2015; Baysen ve Silman, 2012; Driver ve diğerleri, 1998)

Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin rolü nedir?

Eğitimcilerin rolü:

- Okumak değerlidir. Ancak eleştirel okumak, eleştirel düşünmek ve bunu yazıya aktarmak da son derece kıymetlidir. Bu nedenle öğrencilere eleştirel okuma ve yazma becerilerini geliştirecek ödevler verilmeli ve uygun ortam sağlanmalıdır. Böylece öğrencilere başkalarının düşüncelerinin önemli olduğu, başkalarının düşüncelerini, fikirlerini kendi yazılarında kaynak göstererek kullanmalarının önemi daha iyi anlatılabilir.

Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin rolü nedir?

Eğitimcilerin rolü:

- *Ödevler açık olmalı*
- *Kaynak kullanma kriterleri belirtilmeli*
- *Ödevin gerekli aşamalarını ve teslim sürelerini belirleme*
- *Önceki senelerin ödevleri verilmemeli*

(Harris, 2012)

Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin rolü nedir?

Kütüphanecilerin rolü:

Kütüphaneciler de öğrencilerin intihale karşı etik tutum, kavram ve düşüncelerinin olumlu düzeyde geliştirilmesinde önemli bir role sahiptir.

- ACRL (The Association of College and Research Libraries)'nin Enformasyon Okuryazarlığı Standartları (Information Literacy Competency Standards)'nda “enformasyon okuryazarı öğrenci, bilgi kullanım çevrelerinde ekonomik, yasal ve sosyal konuların çoğunu anlar ve **bilgiye etik ve yasal olarak** erişir ve kullanır” olarak belirtilen madde çerçevesinde ortaya konulabilir.
- Kütüphaneciler enformasyon okuryazarlığı kapsamında, intihal ve akademik dürüstlikle ilgili konulara ve sorunlara daha çok odaklanmalı,
- Doğru ve yanlış örneklerle alıntının çerçevesi çizilmeli,

Kütüphanecilerin ve eğitimcilerin rolü nedir?

- Türkiye’de ve dünyada pek çok öğrenme merkezinde (kütüphaneye bağlı) veya üniversite bünyesinde akademik yazma kursları düzenlenmektedir. Bu kurslara katılım isteğe bağlı ya da ücretli olmamalıdır. Zorunlu ders kapsamında her öğrencinin katılımı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerle sınıf ortamında, başkalarına ait düşüncelerin veya atıfların uygun ve kaynak göstererek kullanımları ile uygun olmayan kullanımları arasındaki fark tartışılmalıdır.

Kütüphane öğretmenleri,

- Paragrafın değiştirilerek yazılması, özetlenmesi, atıf yapılması, tırnak işareti kullanılarak bir paragraftan atıf yapılması gibi konular, öğrencilerin kendi düşünceleri ile bir kaynaktan elde ettikleri düşünceler arasındaki farkı ortaya koyacak şekilde anlatmalıdır.
- Öğrencilere ödevlerini yazma aşamasında rehberlik yapmalıdır.

İş Birliği

- İntihal ile ilgili kavram yanlışlarının tespit edilmesinde ve önlenmesinde kütüphaneciler ile öğretim üyelerinin ve eğitimcilerin iş birliği oldukça önemlidir. Bu iş birliği aynı zamanda, kütüphane yönetimi ve ilgili akademik bölümler arasındaki iş birliğini ve kütüphanecilerin konu uzmanlığını da gerektirmektedir.

İş birliği

- *Kütüphaneciler, kaynakları tanımaları, bilimsel etik ilkelerini ve atıf yapma kurallarını bilmeleri, bağlı bulundukları üniversitenin kütüphanesindeki kullanımda olan ve güncellemesi yapılmamış veri tabanlarını ve elektronik kaynakları bilmeleri ve bu kaynaklarda arama kriterleri vb. alanlarda uzmanlaşmış olmaları bakımından, öğretim üyelerine destek olabilirler.*
- *Öğretim üyeleri de kütüphanecilerden yardım alarak, öğrencilere verecekleri araştırma konularını, kütüphanede ve elektronik çevrede (internet de dahil) bulunabilecek kaynakları dikkate alarak belirleyebilirler. Bununla birlikte, öğrencileri kütüphaneye yönlendirebilirler. Böylece öğrencilerin, araştırma ödevleri için gereksinim duydukları kaynaklara daha güvenli ortamlarda erişimleri sağlanarak, özellikle internet ortamındaki bilgi kirliliğinden kaynaklı kafa karışıklıkları önlenebilir.*

Okul yönetimlerinin rolü

- Amaçlanmış veya amaçlanmamış olsun, intihal için bir mazeret yoktur ve sonuçları genellikle aynıdır. Bununla birlikte, ihmal, hata veya kasıtsız yorumlama nedeniyle meydana gelirse intihal tesadüfi olabilir. Öğrencilerin kazara intihal yapmaları muhtemeldir, bu nedenle üniversiteler bu intihal biçimi hakkında eğitimin önemini vurgulamalıdır («8 most common», 2018).
- Akademik dürüstlük kurallarını belirlemeli ve uygulamalıdır.

Doğru ve Yanlış Alıntı Yapma: APA6'ya göre

• ÖRNEK 1

“Çevremizde etik konusunda dile getirilen görüşleri ana çizgileriyle gruplandırarak olursak “çok genelci” ve “çok özelci” iki uç görüyoruz. Genelciler felsefenin bir dalı olarak “ahlak felsefesi” üzerinde yoğunlaşıyorlar” (Şentek, 2015). “1987 yılında, Amerikan Mimarlar Enstitüsü tekelsizliği beraberinde getiren kurallara karşı bu kez değerlere dayanan yeni bir etik kurallar metni düzenlemek istemiş, ancak çok ciddi problemlerle karşı karşıya kalmıştır” (Sadri, 2015). “İntihal ile ilgili politikalar, rehberler, öğretim metotları ve intihal tespit etme araçları, öğrencilerin intihalle ilgili farkındalıklarının artmasını sağlamalarına yardımcı olmaktadır” (Baysen, Baysen ve Çakmak, 2017).

1. Birebir doğrudan alıntı olduğu için sayfa numaraları da yazılmalıydı.
2. Tırnak içinde alıntı yapılmış ve parantez içinde kaynağı gösterilmiş gibi görünse de bu da **intihalin** bir türüdür. Çünkü yazara ait herhangi bir özgünlük bulunmamaktadır. Çalışmanın büyük çoğunluğunun bu şekilde olması kabul edilemez.

Doğru ve Yanlış Alıntı Yapma: APA6'ya göre

• ÖRNEK 2

Geleneksel ahşap karkas yapım tekniği, Türkiye'nin, deprem riskinin de yoğun olduğu Kuzey ve Batı Anadolu, Marmara Bölgesi ve Orta Anadolu'nun kuzey kuşağında yaygın olarak uygulanmıştır (Aksoy ve Ahunbay, 2005, s. 48). Sıvılaşma, deprem sonucunda oluşan dinamik gerilmeler etkisi ile genellikle suya doygun granüle zeminlerde boşluk suyu basıncının artması ve efektif gerilmenin azalmasının bir sonucu olarak meydana gelmektedir. Depremler sırasında zemin tabakalarında meydana gelen sıvılaşma durumunun ortaya çıkmasıyla zemine gömülü yapılarda oturma, devrilme ve çeşitli hasarlar meydana gelebilmektedir. Bu nedenle geoteknik deprem mühendisliğinde sıvılaşmaya neden olan faktörleri ve sıvılaşma potansiyelini belirlemek ve ayrıca oluşabilecek hasarları tahmin edilebilmek önemli araştırma konuları arasında yer almaktadır. Sıvılaşma potansiyeli zeminlerin geoteknik özelliklerine, topoğrafyaya, depremselliğe, yeraltı su seviyesine ve jeolojik geçmişine bağlı olmaktadır.

- 1.(Aksoy ve Ahunbay, 2005, s. 48) cümle sonu gönderme yapılsa da , kelimesi kelimesine yapılmış doğrudan alıntıdır. Bu nedenle **tırnak içinde** verilmelidir.
- 2.Sıvılaşma ile başlayan paragrafın geri kalan kısmı da kelimesi kelimesine doğrudan ve 40 kelimedenden uzun bir alıntıdır. Bu nedenle metinden ayrı blok şeklinde ve yarım inç (1,25 cm) içerden yazılmalıdır. Ayrıca cümle sonunda nokta işaretinden sonra parantez içinde bilginin kaynağına gönderme yapılmalıdır **.(yazar/lar soyadı, yıl, sayfa numarası)**

Doğru ve Yanlış Alıntı Yapma: APA6'ya göre

• ÖRNEK 3

Şentek'in de ifade ettiği gibi alan literatürünü incelediğimizde çevremizde etik konusundaki görüşlerin “çok genelci” ve “çok özelci” olmak üzere iki uç grupta toplandığını görürüz.

Orijinal Metin

Çevremizde etik konusunda dile getirilen görüşleri ana çizgileriyle gruplandırarak olursak “çok genelci” ve “çok özelci” iki uç görüyoruz. Genelciler felsefenin bir dalı olarak “ahlak felsefesi” üzerinde yoğunlaşıyorlar.
(Şentek, 2015, s.30)

Açıklama

1. Burada Şentek'den alınan metne gönderme eksik yapılmıştır. Her ne kadar yazar ismi geçmiş olsa da bilgi kaynağının **yılı eksiktir.**
2. **Kelimesi kelimesine doğrudan alıntı olmadığı için sayfa numarasının belirtilmesi zorunlu değildir.** Yazar burada ana kaynaktaki metnin anlamını bozmadan kendi cümleleriyle ifade etmiştir **(Parafireyz/Paraphrasing)**. Bu da alıntı yapmanın bir türüdür.

Kaynakça

- 8 most common types of plagiarism to stay away from! (2018, 27 Eylül). <https://www.enago.com/academy/fraud-research-many-types-plagiarism/> adresinden erişildi.
- Akyaz, M. (t. y.). *İntihal yaparak başını derde sokan dünyaca ünlü isimler*. <https://tezduzenleme.wordpress.com/2019/11/05/intihal-yaparak-basini-derde-sokan-dunyaca-unlu-isimler/> adresinden erişildi.
- aşırma. (2019). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Auer, J., ve Krupar, E. M. (2001). Mouse click plagiarism: The role of technology in plagiarism and the librarian's role in combating it. *Library Trends*, 49(3), 415-432.
- Bahar, M. (2003). Misconceptions in biology education and conceptual change strategies. *Educational Science: Theory & Practice*, 3 (1), 55-64.
- Baysen, F., Baysen, E ve Çakmak, N. (2017). Lise öğrencilerinin intihal ile ilgili kavram yanlışlarının giderilmesinde Uluslararası Bakalorya Programı'nın etkisi. *Bilgi Dünyası*, 8(1), 29-47. doi: 10.15612/BD.2017.576
- Baysen, E. ve Silman, F. (2012). Yapılandırmacı yaklaşım. Z. Kaya (Ed.), *Öğrenme ve öğretme: Kuramlar, yaklaşımlar, modeller* (s. 197-226) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Bruner, J. (1966). *Toward a theory of instuction*. Cambridge: Belkanp Press.
- Cheak, A. P. C., Sze, C. C., Ai, Y. J., Min, C. M. ve Ming, S. J. (2013, 26-27 September). *Internet plagiarism: University students' perspective*. International Research Conference'ta sunulan bildiri. https://www.researchgate.net/profile/Ijan_Yeow/publication/259844466_Internet_Plagiarism_University_Students'_Perspectives/links/0046352e1e1c781b6a000000.pdf adresinden erişildi.
- Chen, G. (2019, 25 Temmuz). Cheating scandals in public schools grow exponentially. <https://www.publicschoolreview.com/blog/cheating-scandals-in-public-schools-grow-exponentially> adresinden erişildi.
- Çakmak, N. (2015). Lisans öğrencilerinin intihal ile ilgili kavram yanlışları. *Türk Kütüphaneciliği*, 29(2), 212-240. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/2543> adresinden erişildi.
- Çakmak, N. (2016). *Lisans öğrencilerinin bilgi arama süreçleri ile ilgili kavramları, tutumları ve düşünceleri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çakmak, N. ve Baysen, E. (2017). Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerinin bilgi arama süreci deneyimleri: kavram yanlışları. *Türk Kütüphaneciliği*, 31(3), 305-333. doi: 10.24146/tkd.2017.17
- Driver, R., Guesne, E. ve Tibergihen, A. (Eds.). (1998). *Childrens' ideas in science*. Milton Keynes: Open University Press.
- Harris, R. (2012). Anti-plagiarism strategies for research papers. <http://students.umw.edu/chls/files/2012/10/Anti-Plagiarism-Strategies1.pdf> adresinden erişildi.
- Gücükoğlu, B. ve Ayvaz Reis, Z. (2014). Türkiye'de ve Dünyada intihalin yaptırımları. <http://aves.istanbul.edu.tr/YayinGoster.aspx?ID=867&NO=110> adresinden erişildi.

Kaynakça

- Henderson, T. (2011). The biggest misconceptions about plagiarism. <https://www.sooperarticles.com/writing-articles/article-writing-articles/biggest-misconceptions-about-plagiarism-276836.html> adresinden erişildi.
- Huck, S. W. (2009). Statistical misconceptions. New York: Routledge.
- Kendirli, B. (2008). *Fen ve teknoloji dersinde kavram haritası kullanımının öğrenci tutumu, başarısı ve bilgi kalıcılığına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi).Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kurbanoglu, S. S. (2004). *Kaynak gösterme el kitabı*. Ankara: Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği.
- Kurbanoglu, S. (t. y.). Atıf ve kaynakça düzenleme ders notları. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Novak, J. D. ve Cañas, A. J. (2008). The Theory underlying concept maps and how to construct and use them. <http://www.ssu.ac.ir/fileadmin/templates/fa/Moavenatha/Moavenate-Amozeshi/edicupload/olymp-3.pdf> adresinden erişildi.
- Ormrod, J. E. (2008). Educational psychology: Developing learners (6. bs.). Upper Saddle River, NJ: Person, Merrili Prentice.
- Özenç Uçak, Ö. ve Birinci, H. G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. Türk Kütüphaneciliği, 22(2), 187- 204. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/410/402> adresinden erişildi.
- Plagiarism: Facts & stats: Academic integrity in high school. (2017, 7 Haziran). <https://www.plagiarism.org/article/plagiarism-facts-and-stats> adresinden erişildi.
- Prinz, J. (2003). Concepts, philosophical issues about: Volume 1. Encyclopedia of cognitive science içinde (ss.659-665). London, New York and Tokyo: Nature Publishing Group.
- Rey, G. (2004). Concept. Dictionary of cognitive science: Neuroscience, psychology, artificial intelligence, linguistics, and philosophy, (O. Houde, Ed.) içinde (pp. 68-69). New York and Hove: Taylor & Francis.
- Soylu, H. (2004). Fen öğretiminde yeni yaklaşımlar: Keşif yoluyla öğrenme. Ankara: Nobel.
- Sureda-Negre, J., Comas, R. ve Oliver-Trobat, M. F. (2015). Academic plagiarism among secondary and high school students: Differences in gender and procrastination. *Comunicar, English ed.*, 22(44), 103-111. doi: 10.3916/C44-2015-11.

Kaynakça

- Tauginienė, L, Gaižauskaitė, I, Glendinning, I, Kravjar, J, Ojsteršek, M, Ribeiro, L, ...S, Foltýnek, T. (2018). Glossary for academic integrity [Akademik dürüstlük sözlüğü]. ENAI Report 3G [online] (gözden geçirilmiş versiyon, S. Razi vd., Çev.). http://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2019/08/Translated_Glossary.pdf adresinden erişildi.
- The common types of plagiarism. (t.y). <https://www.bowdoin.edu/dean-of-students/judicial-board/academic-honesty-and-plagiarism/common-types-of-plagiarism.html> adresinden erişildi.
- Turan, İ. (2002). Lise coğrafya derslerinde kavram ve terim öğretimi ile ilgili sorunlar .G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(2), 67-84.
- Ülgen, G. (2004). Kavram geliştirme: Kuram ve uygulamalar (4. bs.). Ankara: Nobel.
- What is plagiarism. (2017, 18 Mayıs). Plagiarism.org. <https://www.plagiarism.org/article/what-is-plagiarism> adresinden erişildi.
- Wilson, R. (t.y). Plagiarism word cloud on blue background. <https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/plagiarism-word-cloud-on-blue-background-1347106223> adresinden erişildi.
- Wilson, B. ve Tessmer, M. (1990). Adults' perception of concept learning outcomes: An initial study and discussion (Proceedings of Selected Paper Presentations at the Convention of the Association for Educational Communications and Technology). <http://eric.ed.gov/?id=ED323956> adresinden erişildi.
- Yaman, H. (2009). İlköğretimde 6. 7. ve 8. sınıflar için kavram haritalarıyla dil bilgisi öğretimi. Ankara: Nobel.
- Yılmaz, K. ve Çolak, R. (2011). Kavramlara genel bir bakış: Kavramların ve kavram haritalarının pedagojik açıdan incelenmesi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15 (1), 185-204.

TEŞEKKÜRLER...

Dr. Öğr. Üyesi Nermin ÇAKMAK

nermin.cakmak@atauni.edu.tr